

Warszawa, dnia 22 lutego 2013 r.

Kwestionariusz do dodatkowych konsultacji społecznych dotyczących projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na potrzeby ich wykorzystania na internetowym polu eksploatacji na rynku wewnętrznym

Obecne praktyki	1. Czy nabywają lub udzielają Państwo licencji na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na potrzeby świadczenia usług <i>online</i>? Jeśli tak, prosimy o wymienienie oraz scharakteryzowanie świadczonych przez Państwa usług <i>online</i>. <i>Narodowy Instytut Audiowizualny („NInA”) nabywa licencje na potrzeby świadczenia usług online w ramach swojej działalności statutowej tj. podejmowania działań w celu stworzenia warunków powszechnego dostępu do twórczości audiowizualnej oraz wykorzystywania nowych technologii (w tym Internet) do działań w zakresie promocji kultury, nauki i edukacji. Realizacja tych zadań odbywa się za pośrednictwem serwisów internetowych NInA – NINATEKA, NINATEKA EDU, MUZYKOTEKA SZKOLNA, DWUTYGODNIK.COM i BIWEEKLY.PL, szczegółowo opisanych poniżej.</i> <i>Licencje na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych pozyskiwane są przez NInA m.in. w ramach współpracy z podmiotami publicznymi i prywatnymi oraz w ramach działań podejmowanych jako operator Programu Wieloletniego Kultura+, priorytet Digitalizacja oraz programów własnych Dziedzictwo Cyfrowe i Archiwistyka Społeczna.</i> <i>Prawa do udostępniania na portalach NInA audycji, słuchowisk czy koncertów, na potrzeby tworzenia kolekcji Audioteka, są udzielane NInA w ramach prowadzonej od kilku lat współpracy z Polskim Radiem.</i> <i>W ramach działań operatora Programu Wieloletniego Kultura+, priorytet Digitalizacja i programów własnych Dziedzictwo Cyfrowe i Archiwistyka Społeczna NInA pozyskuje licencje do utworów w ramach dwóch rodzajów działań – konkursu projektów digitalizacyjnych oraz w ramach współpracy przy digitalizacji istotnych z punktu widzenia polskiego dziedzictwa zasobów z wybranymi partnerami. Uczestnicy konkursów projektów digitalizacyjnych, na podstawie regulaminu Programu Wieloletniego oraz umów na realizację poszczególnych zadań udzielają NInA niewyłącznej licencji do zdigitalizowanych w ramach zadań materiałów, obejmującej udostępnianie tych materiałów w Internecie w celach archiwizacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych związanych z wymienionymi wyżej programami. W ramach współpracy z wybranymi partnerami NInA wspiera digitalizację kolekcji mających istotne znaczenie dla polskiej kultury i dziedzictwa. Jednym z elementów tej współpracy jest uzyskiwanie na podstawie umów, z partnerami licencji do zdigitalizowanych materiałów do udostępniania ich w</i>
------------------------	---

Internetu na portalach NInA. W ten sposób NInA pozyskała licencje do materiałów pochodzących z archiwów Polskiego Radia, Telewizji Polskiej, do unikalnych materiałów audiowizualnych dokumentujących historię Solidarności z archiwów Video Studio Gdańsk, filmów produkowanych przez Wytwórnię Filmów Dokumentalnych i Fabularnych czy Państwową Wyższą Szkołę Filmową, Telewizyjną i Teatralną w Łodzi.

Portal NINATEKA jest także przestrzenią do udostępniania własnych produkcji przez partnerów prywatnych, w tym studia filmowe oraz instytucje kultury publicznie i prywatnie – muzea, galerie, instytucje kultury, jak również indywidualnych artystów. Na podstawie zawieranych przez NInA umów partnerzy ci uzyskują możliwość zamieszczania odpłatnie lub nieodpłatnie swoich utworów na portalu NINATEKA (nie na podstawie udzielania licencji NInA tylko na zasadzie udostępnienia miejsca na serwerze i portalu – tzw. półki producenckie lub artystyczne) oraz udzielają NInA ograniczonej licencji do całości lub fragmentów tych materiałów wyłącznie do zamieszczania ich na portalu NINATEKA EDU w obiegu zamkniętym (dostęp wyłącznie dla uprawnionych użytkowników – nauczyciele i uczniowie na podstawie indywidualnie generowanych kodów dostępu).

Ponadto NInA zamieszcza w swoich serwisach internetowych – NINATEKA, MUZYKOTEKA SZKOLNA produkcje własne, w przypadku których przeniesienie praw lub udzielenie licencji do wkładów twórczych jest zawarte w umowach produkcyjnych i jest zazwyczaj obowiązkiem producenta wykonawczego, którą to rolę może pełnić również NInA.

W przypadku obu wydawanych przez NInA czasopism internetowych – DWUTYGODNIK.COM i BIWEEKLY.PL większość zamieszczonych utworów, to utwory tworzone na zamówienie NInA na podstawie umów o przeniesienie praw, część z nich (przede wszystkim poezja, zdjęcia, fragmenty prozy publikowanej przez inne podmioty) jest pozyskiwana na podstawie licencji indywidualnie od podmiotów uprawnionych.

Zdjęcia, które stanowią oprawę graficzną wszystkich portali NInA powstają na zamówienie NInA (w przypadku organizowanych przez instytut wydarzeń lub promocji własnych produkcji) lub są pozyskiwane na podstawie licencji od agencji fotograficznych.

Usługi online świadczone przez NInA:

NINATEKA to biblioteka multimedialna prowadzona przez NInA na www.nina.gov.pl, zawierająca obecnie blisko 2000 materiałów audiowizualnych związanych z szeroko pojętą kulturą, jej kontekstami i marginesami. NINATEKA gromadzi dwa typy zasobów – audiowizualne (w sekcji Wideoteka) oraz audialne (w sekcji Audioteka). Są to ekskluzywne materiały m.in. z archiwów polskich studiów filmowych, Polskiego Radia, Telewizji Polskiej, instytucji kultury oraz niezależnych producentów. Biblioteka multimedialna NINATEKA jest stale rozbudowywana o nowe treści. Wszystkie dostępne materiały pogrupowane są w kategorie tematyczne ułatwiające wyszukiwanie, takie jak: muzyka, sztuka, teatr i opera, literatura, o filmie, dokumenty, historia i polityka, debaty i konferencje, festiwale, wywiady, recenzje.

NINATEKA EDU to multimedialna biblioteka edukacyjna, która jest skierowana do nauczycieli i uczniów szkół podstawowych, gimnazjów

oraz szkół ponadgimnazjalnych. Znajdują się tu filmy oraz nagrania audio pogrupowane według przedmiotów i poziomów nauczania, scenariusze lekcyjne i inne materiały edukacyjne. Portal działa w obiegu zamkniętym (dostęp wyłącznie dla uprawnionych użytkowników – nauczyciele i uczniowie na podstawie indywidualnie generowanych kodów dostępu. Nauczyciel aby się zarejestrować powinien wypełnić formularz rejestracyjny oraz wybrać szkołę, w której pracuje. Właściciel konta nauczycielskiego może wygenerować kody dostępu dla swoich uczniów, które powinni oni podać podczas zakładania własnego konta. Jeden kod uczniowski umożliwia założenie jednego konta. Konto ważne jest od września do września – w cyklu roku szkolnego. Po upływie tego czasu musi zostać aktywowane na nowo.

DWUTYGODNIK.COM - internetowe czasopismo kulturalne wydawane przez Narodowy Instytut Audiowizualny. Od początku ideą istniejącego od 2009 roku czasopisma było połączenie znanej z tradycji polskich periodyków kulturalno-literackich dbałości o słowo z technologią, która najpełniej we współczesnym świecie umożliwia uczestnictwo w kulturze i jej upowszechnianie. Od kwietnia 2011 r. *DWUTYGODNIK.COM* wydawany jest również w wersji angielskiej jako *BIWEEKLY.PL*. Angielska wersja czasopisma zawiera zarówno tłumaczenia tekstów, które ukazują się w *DWUTYGODNIK.COM*, jak i własne materiały, których celem jest przybliżenie różnych aspektów polskiej kultury odbiorcom zagranicznym.

MUZYKOTEKA SZKOLNA (www.muzykotecaszkolna.pl) to innowacyjna platforma edukacyjna do nauki muzyki opracowana przez zespół ekspertów: pedagogów i muzykologów. Przeznaczona jest dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych, gimnazjalistów i licealistów. Zawiera zestaw wyczerpujących informacji o wybitnych artystach, kompozytorach, terminologii muzykologicznej oraz teksty pomagające usytuować zjawiska muzyczne w szerszym kontekście kulturowym i historycznym. Muzykoteca Szkolna przekazuje wiedzę w postaci multimedialnej, stymulując odbiorców poprzez aktywne narzędzie edukacyjne – filmy i wirtualne zadania, wywiady z artystami, gry edukacyjne i nagrania.

2. Czy licencje te są udzielane wyłącznie przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, czy również przez inne podmioty, jak np. indywidualnych twórców i artystów wykonawców, wydawców czy producentów, zarówno polskich jak i zagranicznych?

Licencje te NInA nabywa zazwyczaj od indywidualnych twórców i artystów wykonawców lub producentów, zarówno polskich, jak i zagranicznych. Do pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania dochodzi głównie w przypadku utworów muzycznych, zarówno eksploatowanych indywidualnie, jak i w ramach utworów audiowizualnych.

3. Prosimy o opisanie obecnie funkcjonujących procesów nabywania i udzielania wspomnianych wyżej licencji, z jakimi spotkali się Państwo w ramach prowadzonej działalności.

NInA pozyskuje licencje indywidualnie, od twórców lub innych podmiotów uprawnionych, w tym producentów materiałów. Dotyczy to zarówno licencji do wydawania utworów i przedmiotów praw

	<i>pokrewnych na płytach, jak i korzystania z nich online. Każda z umów jest negocjowana indywidualnie z uprawnionymi.</i> 4. Z jakimi trudnościami w zakresie nabywania lub udzielania licencji na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na potrzeby świadczenia usług <i>online</i> spotkali się Państwo w praktyce? Proszę o wskazanie zarówno problemów o charakterze prawnym, jak i ewentualnych trudności leżących po stronie podmiotów nabywających bądź udzielających tego rodzaju licencje, w tym organizacji zbiorowego zarządzania. <i>Najistotniejszą trudnością w zakresie nabywania licencji jest brak zgód na korzystanie z nowych pól eksploatacji (zarówno „nowych” nośników – DVD, Blu-ray, jak i Internet), które od twórców powinny pozyskiwać podmioty uprawnione do udzielania licencji (przede wszystkim producentów utworów audiowizualnych). W praktyce NInA jest zmuszony do podpisywania umów licencyjnych z producentami, na mocy których sam musi następnie pozyskiwać zgody wszystkich uprawnionych do eksploatacji na nowych polach. Ponieważ przedmiotem takich umów często są utwory powstające we wczesnych latach powojennych, ich twórcy często już nie żyją i wymagany jest kontakt z niejednokrotnie wieloma spadkobiercami, a sami producenci często nawet nie posiadają pełnych list osób uprawnionych. Problem ten jest jednym z powodów, dla których NInA w obecnej chwili nie udostępnia przygotowanych przez siebie kolekcji wydanych wcześniej na DVD („Polska Szkoła Dokumentu”, antologie animacji, itd.) w ramach swoich serwisów internetowych.</i> <i>Kolejnym problem, z którym zdarza się pracownikom NInA spotykać jest opór osób uprawnionych do udzielania licencji lub zgód, w przypadku wskazanym powyżej, na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych w Internecie, uzasadniany zazwyczaj obawą przed nielegalnym kopiowaniem i ewentualnym nieuprawnionym zarabianiem na ich twórczości.</i>
Postulaty usprawnienia obecnego systemu	5. Jakie działania należałoby Państwa zdaniem podjąć, aby usprawnić obecny system zawierania licencji na korzystanie z utworów <i>online</i>? <i>Z punktu widzenia NInA kluczowym problem, który opóźnia uzyskiwanie licencji do utworów audiowizualnych jest wskazany w punkcie 4 brak możliwości pozyskiwania zgód na eksploatację tych utworów na nowym polu eksploatacji. Nie jest to więc problem samego udzielania licencji, ponieważ dotarcie do podmiotów uprawnionych do jej udzielenia (producentów tych utworów) nie powoduje większych trudności, ale problem wadliwości tych licencji – ich pozyskanie nie umożliwia eksploatacji utworów i pozostawia nabywającego licencję w sytuacji niepewności prawnej. NInA dostrzega tu możliwość usprawnienia tego procesu przy udziale odpowiednich organizacji zbiorowego zarządzania, które, posiadając najbardziej rozbudowany katalog informacji na temat twórców, mogłyby inicjować nabywanie zgód na eksploatację na nowych polach od osób uprawnionych, a następnie pośredniczyć w pobieraniu należnego z tego tytułu oraz z tytułu eksploatacji w Internecie wynagrodzenia. Ponieważ w chwili obecnej NInA nie udostępnia utworów audiowizualnych na skalę masową, uniemożliwiającą przy istniejących zasobach dotarcie do poszczególnych licencjodawców nie wydaje się, aby konieczna, a</i>

przede wszystkim możliwa była zmiana istniejących w tym zakresie procesów. Inaczej wygląda sytuacja w przypadku utworów muzycznych. Przykładowo, przy projektach zmierzających do udostępnienia dużej ilości utworów pochodzących od wielu uprawnionych – autorów i artystów wykonawców, jak np. projekt zakładki w NINATECE poświęconej muzyce Lutosławskiego, Góreckiego i Pendereckiego, nabycie praw indywidualnie od artystów wykonawców może być w znaczny sposób utrudnione. W takiej sytuacji pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania, która mogłaby udzielić licencji na dużą część lub nawet cały obsługiwany repertuar może okazać się niezwykle pomocne i usprawniające proces pozyskania licencji.

6. Czy z punktu widzenia Państwa działalności licencje na korzystanie online z utworów i przedmiotów praw pokrewnych udzielane przez organizacje zbiorowego zarządzania powinny obejmować terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego UE, czy też wystarczająca jest licencja krajowa? Czy jest to uzależnione od rodzaju udostępnianych utworów? Jaki repertuar powinny obejmować licencje wieloterytorialne – czy wyłącznie repertuar krajowy, czy też powinna być to licencja o szerszym zakresie? Jaki byłby pożądany zakres terytorialny takich licencji? Jak oceniają Państwo dostępność tego rodzaju licencji obecnie?

Licencje na korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych online powinny być udzielane na zasadzie wieloterytorialności. Ma to znaczenie nie tylko dla podmiotów prowadzących działalność komercyjną w obszarze usług online ale również podmiotów, które podobnie, jak NInA, nie czerpią korzyści z udostępniania utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a ich głównym celem jest popularyzacja polskiej kultury i edukacja. Zdecydowanie najłatwiejszym obszarem, na którym można uregulować zagadnienie licencji wieloterytorialnych jest rynek muzyczny, gdzie pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania jest powszechne. Zakres takich licencji powinien obejmować cały repertuar danej organizacji, która podejmuje się udzielania licencji wieloterytorialnych, również pozyskiwany przez taką organizację na podstawie umów o wzajemnej reprezentacji. Zakres terytorialny powinien być możliwie najszerszy – obejmować co najmniej kraje Wspólnoty. Ponieważ NInA w swojej praktyce nabywa licencje zazwyczaj od podmiotów indywidualnych, artystów nie może ocenić dostępności tego rodzaju licencji udostępnianych za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania.

7. Czy mechanizm udzielania licencji wieloterytorialnych powinien zostać określony przez ustawodawcę europejskiego, czy też raczej jego wypracowanie należy pozostawić zainteresowanym podmiotom?

Problem barier i rozdrobnienia na europejskim rynku usług muzycznych online jest poruszany od wielu lat i nie doczekał się uregulowania w większości ustawodawstw krajowych, podjęcie środków na poziomie Unii Europejskiej wydaje się konieczne, a ponadto zgodne z postulowanym w wielu „miękkich” dokumentach europejskich ujednoliceniem rynku cyfrowego oraz harmonizacją przepisów prawa autorskiego i praw pokrewnych w zakresie dotyczącym udostępniania treści w Internecie.

Ocena Tytułu III projektu dyrektywy	8. Jak oceniają Państwo proponowany w projekcie dyrektywy mechanizm udzielania licencji wieloterytorialnych na korzystanie z utworów muzycznych <i>online</i>? Czy Państwa zdaniem model ten usprawni system nabywania licencji? Czy i jakie zmiany powinny zostać wprowadzone, aby zaproponowany model sprawnie funkcjonował? Czy Państwa zdaniem zaproponowany model, w celu sprawnego funkcjonowania, powinien nakładać jakiekolwiek obowiązki na dostawców internetowych usług muzycznych? <i>Model proponowany w projekcie dyrektywy w opinii NInA powinien usprawnić mechanizm udzielania licencji na korzystanie z utworów muzycznych online, w szczególności, że nakłada on na organizacje zbiorowego zarządzania obowiązki prowadzenia tej działalności w oparciu o elektroniczne bazy danych, monitorowanie i fakturowanie. Zakres obowiązków dla dostawców internetowych usług muzycznych – tj. dostarczanie drogą elektroniczną faktycznego wykorzystania praw wydaje się wystarczający.</i> 9. Jak oceniają Państwo zainteresowanie nabywaniem licencji wieloterytorialnych obejmujących polski repertuar muzyczny? Czy polskie organizacje zbiorowego zarządzania są lub powinny być zainteresowane ich udzielaniem? <i>W opinii NInA istnieje zainteresowanie nabywaniem licencji wieloterytorialnych obejmujących polski repertuar muzyczny. Dotyczy to przede wszystkim utworów muzyki klasycznej, współczesnej czy jazzowej. Polscy kompozytorzy tej muzyki są doceniani w Europie i uczestniczą w wielu międzynarodowych projektach (NInA również jest inicjatorem takich projektów). Stworzenie mechanizmu udzielania licencji wieloterytorialnych do polskiej muzyki może przyczynić się do jej większej popularyzacji, pod warunkiem jednak, że polskie organizacje zbiorowego zarządzania, które w naturalny sposób powinny najlepiej chronić interesy polskich twórców, skutecznie i szybko dostosują się do wymogów dyrektywy i będą przyczyniać się do promocji tej twórczości w Europie. W przeciwnym razie polskiemu repertuarowi, jeśli byłby on zarządzany przez duże, zagraniczne organizacje może grozić marginalizacja.</i> 10. Jak oceniają Państwo przygotowanie polskich organizacji zbiorowego zarządzania do udzielania licencji wieloterytorialnych, biorąc pod uwagę zasady proponowane w projekcie dyrektywy? <i>Projekt dyrektywy stawia przed organizacjami zbiorowego zarządzania udzielającymi licencji wieloterytorialnych wysokie wymagania związane m.in. z elektronicznym przetwarzaniem danych wymaganych na potrzeby zarządzania tymi licencjami. Nie wydaje się, aby w chwili obecnej polskie organizacje – przede wszystkim ZAiKS, bo to tej organizacji w pierwszej kolejności może dotyczyć uprawnienie do udzielania licencji wieloterytorialnych do utworów muzycznych, były przygotowane do spełniania takiej usługi, zgodnie z wymaganiami dyrektywy. Nie mając dostępu do wewnętrznych procedur oraz baz danych tej organizacji trudno jest jednoznacznie określić, czy posiadane przez nią narzędzia do elektronicznego przetwarzania danych spełniają wymogi dyrektywy, jednak z punktu widzenia</i>
--	--

	użytkownika fakt, że wnioski o udzielenie licencji przez ZAiKS na korzystanie z utworów online można wypełniać wyłącznie odręcznie oraz przysyłać wyłącznie pocztą lub dostarczać osobiście do jej siedziby, bez możliwości skorzystania z elektronicznych formularzy lub maila, może świadczyć o pewnym opóźnieniu tej organizacji w stosunku do obowiązujących standardów i trendów europejskich. 11. Czy byliby Państwo zainteresowani nabywaniem licencji wieloterytorialnych od zagranicznych organizacji zbiorowego zarządzania, w tym obejmujących również repertuar polski? <i>Jeżeli procedury oferowane przez zagraniczne organizacje zbiorowego zarządzania mogłyby usprawniać proces nabywania licencji, to NInA mógłby być zainteresowany taką współpracą. Istnieje jednak obawa, że dominacja na rynku udzielania licencji wieloterytorialnych dużych zagranicznych organizacji zbiorowego zarządzania może prowadzić do marginalizacji polskich ozz-ów, co niekoniecznie leży w interesie polskich twórców, jako członków tych organizacji. Nie ma również pewności, czy zagraniczne organizacje będą w stanie zapewnić polskim artystom równie atrakcyjne warunki finansowe w związku z pośrednictwem w udzielaniu licencji, ponieważ polski repertuar będzie raczej stanowić marginalny i niezbyt dochodowy element działalności zagranicznych ozz-ów. Priorytetem wydaje się więc dłożenie wszelkich starań, aby na bazie przepisów dyrektywy stworzyć odpowiednie ramy prawne umożliwiające polskim organizacjom zbiorowego zarządzania sprawne i skuteczne zaadaptowanie się do wymogów dyrektywy.</i> 12. W ocenie Komisji Europejskiej potrzeba harmonizacji zasad udzielania przez organizacje zbiorowego zarządzania licencji wieloterytorialnych w zakresie korzystania online dotyczy wyłącznie praw autorskich do utworów muzycznych¹. Czy zgadzają się Państwo z takim ograniczeniem projektowanych przepisów, czy powinny one również dotyczyć praw pokrewnych do artystycznych wykonań oraz praw pokrewnych fonogramów i wideogramów? <i>Podobne do proponowanych w dyrektywie przepisy powinny w przyszłości dotyczyć również innych praw bezpośrednio związanych z eksploatacją muzyki online – przede wszystkim praw artystów wykonawców. Ponieważ proponowane w dyrektywie rozwiązania w znaczący sposób mogą wpłynąć na funkcjonowanie rynku muzycznego w Europie, przydatnym może okazać się „przetestowanie” proponowanych mechanizmów na samych prawach autorskich do utworów a następnie rozszerzenie ich o prawa pokrewne.</i> 13. Czy istnieją inne modele licencjonowania praw do utworów muzycznych online, które byłyby dogodniejsze z punktu widzenia prowadzonej przez Państwa działalności? <i>Proponowane rozwiązania wydają się wystarczająco dogodne, co</i>
--	--

¹ Komisja uzasadnia to różnicami w praktykach licencyjnych funkcjonujących w poszczególnych sektorach. O ile licencje na korzystanie z utworów muzycznych online są udzielane w większości za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania, to w innych sektorach (np. w sektorze audiowizualnym bądź wydawniczym) oraz w obszarze praw pokrewnych rola organizacji jest znacznie mniejsza. Patrz dokument Komisji Europejskiej: *IMPACT ASSESSMENT – Accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical works for online uses in the internal market* (SWD (2012) 204 final), str. 12-13.

oczywiście ulegnie weryfikacji w praktyce.

14. Czy proponowany przez Komisję Europejską mechanizm udzielania licencji wieloterytorialnych doprowadzi Państwa zdaniem do zmiany cen licencji na korzystanie z praw autorskich przez dostawców usług związanych z udostępnianiem treści *online*? Jeżeli tak, to jakie Państwa zdaniem będą tego przyczyny? W jaki sposób konkurencja pomiędzy organizacjami zbiorowego zarządzania wpłynie na rynek usług związanych z udostępnianiem treści *online*?

Proponowany mechanizm udzielanie licencji wieloterytorialnych może doprowadzić do zmiany cen licencji na korzystnie z utworów. Istnieje możliwość, że przewagę w tym segmencie rynku uzyskają duże organizacje, które w najbardziej sprawny sposób zaadoptują proponowane procedury i które będą posiadać repertuar na tyle szeroki i zróżnicowany, żeby zaspokoić większą część europejskiego rynku. Ewentualne zagrożenia z tym związane opisane są w odpowiedzi na pyt. 11

Z-ca Dyrektora NInA

Jarostaw Czuba